

Anthyllis vulneraria L.

[1753, Sp. Pl. : 719] $2n = 12$



Làmina: THOMÉ, OTTO WILHELM



Anthyllis vulneraria ssp. *boscii* (= *pyrenaica*)



Anthyllis vulneraria ssp. *font-querii*

NOMS POPULARS

Alemanys:	Echter wundklee/Apothekerklee / Bartklee / Bärenklee / Bärenpratzen / Frauenkapperl / Frauenkäppeln / Gelber klee / Gemeiner wundklee / Gewöhnlicher wundklee / Gichtbleaml / Goldknopf / Goldkopf / Hasenklee / Katzenbratzerl / Katzenklee / Kretzenkraut / Muttergottes-schühlein / Russischer klee / Schafszahn / Schreiklee / Schöpfl / Sommerklee / Tannenklee / Traubenkröpferl / Watteblume / Wollklee / Wollklee) / Wundklee / Wundkraut
Anglès:	Common kidney-vetch/ Common kidneyvetch / Kidney vetch / Ladie's fingers / Lady's fingers / Lady's-finger / Woundwort
Àrab:	حشيشة الدب/حشيشة الجرح / حشيشة الدب الجرحية / نفل الرمال الأصفر
Basc/Euskera:	aingeru-ostoa, zauri-belar, zauri-belarra , zauri-belarra.
Castellà:	Guisante silvestre / Trébol de las arenas / Vulneraria/ Garbancillo/ Albaida/ Algaida/Pipirimaña/Chupamieles/ Flor de bolina/ Hierba de la chillada/ Pie de gallo/ Piriflort blanca/ Uña de gato/
Català:	Vulnerària, llepamels
Danès:	Gul rundbælg/Almindelig rundbælg / Rundbælg
Eslovac:	Bôľhoj lekársky
Eslovè:	Pravi ranjak/Ranjak / Ranjak pravi
Estonià:	Harilik koldrohi
Finlandès:	Masmalo/Euroopanmasmalo
Francès:	Trèfle jaune / Trèfle jaune des sables / Vulnéraire / Wondklaver
Gaèlic/Irlandès:	Méara muire
Gal·lès:	Plucen felen/Gwe felen / Meillionen felen / Meillionen felen fechan/ Plucen/ Plucen fechan
Gallec:	pata-de-cabrea, pouta-de-osu, vulneraira
Holandès:	Wondklaver
Hongarès:	Nyúlzapuka/Chocks-hegyi nyúlhere / Réti nyúlhere / Réti nyúlzapuka
Islandès:	Gullkollur
Italià:	Antillide vulneraria/ Vulneraria / Vulneraria comune
Japonès:	キドニーベッチ
Noruec:	Rundskolm/Rundbelg/Reveklo
Polonès:	Przelot popolity/Przelot uprawny / Wełnica
Portuguès:	Vulneraria
Portuguès:	Trevo-da-areia
Rus:	Язвенник ранозаживляющий/Язвенник обыкновенный / Язвенник ранозаживляющий
Serbi:	Детелина камењарка/Детелина дивља / Рањеница/Detelina kamenjarka/Detelina divlja / Ranjenica
Suec:	Harvåppling / Liten getvåppling / Getvåppling
Turc:	Çoban gülü/Çobanyoncası
Txec:	Úročník bolhoj
Ucrainès:	Заяча конюшина багатоліста

DESCRIPCIÓ BOTÀNICA

La família de les Lleguminoses es distingeix per tenir les flors dialipètales, superovàriques, diplostèmones, , flors irregulars amb estandard, ales i quilla, i fruit en llegum. I dins la família, el gènere *Anthyllis* es distingeix pels estams monoadelfs (en un sol grup), calze amb 5 dents, foliols de marge enter, i una sola llavor a cada llegum.

Anthyllis vulneraria és una herba anual, biennal o perenne, algun cop fruticulosa, sense punxes, poc rígida. Tiges dretes, ascendents o decumbents, generalment simple o poc ramificades, a vegades quasi sense fulles, amb indument variable, entre serici i hirsut vil·lós. Fulles basilaris amb 1-15 foliols, essent el terminal major i amb el pecíol més o menys embeïnador i sense estípules. Glomèruls de 15-55 mm de diàmetre, globós, amb 12-25 flors, bracteats, geminats, terminals (a vegades amb algun glomèrul axil·lar); bràctea de 3-9 mm palmatipartida. Flors de 8-20 mm, pedicel·lades o subsessils. Calze de 5-17 2.5-6 mm, més o menys tubular al botó floral; gibós, ovoide o inflat durant la floració, quasi bilabiat, amb indument variable, amb la boca del tub molt obliqua; de color homogeni o porpra a la punta; dents connivents, molt més curtes que el tub, desiguals, les 2 superiors triangulars, les 3 inferiors més o menys subulades. Corol·la amb l'estendard i ales rosades, porpra o grogues (rarament blanquinoses) i quilla porpra. Estam de l'estendard lliure només a la base. Ovari amb 2-3 rudiments seminals. Estil arquejat. Fruit de 3.5-7 × 2-4 mm, en forma de mig escut, gibós a la base, amb peduncle de 1-4 mm, lateralment apiculat. Llavors de 3-4 × 2 mm, reniformes, llises.

TÀXONS SUBESPECÍFICS I SINONÍMIA

- proles *alpestris* (Kit.) Rouy [1897, Fl. Fr., 4 : 289] ° subsp. ***alpestris***
- Unterrasse *baldensis* Sagorski [1908, Allgem. Bot. Z. Syst., 14 : 58] (b.) ° subsp. ***baldensis***
- proles *borealis* Rouy [1897, Fl. Fr., 4 : 285] (b.) ° subsp. ***borealis***
- proles *communis* Rouy [1897, Fl. Fr., 4 : 286] = subsp. ***carpatica*** ?
- Proles *hispida* sensu Rouy [1897, Fl. Fr., 4 : 290] = subsp. ***praepropera***
- proles *maritima* sensu Rouy [1897, Fl. Fr., 4 : 288] = subsp. ***vulneraria*** var. ***sericea***
- proles ***vulnerarioides*** (All.) Rouy [1897, Fl. Fr., 4 : 290] ° subsp. ***vulnerarioides***
- proles *weldeniana* sensu Rouy [1897, Fl. Fr., 4 : 290] = ?
- subsp. ***alpestris*** (Kit.) Ascherson & Graebner [1908, Syn. Mitteleur. Fl., 6 (2) : 626] 2n = 12 Ga 3, 4, 5, 6
- subsp. ***arundana*** (Boiss.&Reut.) H. Lindb. [1932, Acta Soc. Sci. Fenn, Ser B, Opera Biol. 1(2): 77]
- subsp. ***australis*** (Rouy) Br.-Bl. [1933, Catal. Fl. Mass. Aigoual : 185] = subsp. ***praepropera***
- subsp. ***baldensis*** (Sagorski) Pignatti ex Kerguélen [1994, Bull. Assoc. D'Informatique Appl. Bot. [Marseille], 1 : 180] + Ga
- subsp. ***balearica*** (Coss. Ex Marès & Vigin.) O. Bolòs & Vigo [1974, Bull. Inst. Catalana Hist. Nat. 38: 71]
- subsp. ***borealis*** (Rouy) Jalas [1950, Ann. Bot. Soc. Zool.-Bot. Fenn. Vanamo, 24 (1) : 40] + Ga (29) 4, 5, 6
- subsp. ***boscii*** Kerguélen [1987, Lejeunia, Nouv. Sér., 120 : 45] Ga 6
- subsp. ***carpatica*** (Pantocsek) Nyman [1889, Consp. Fl. Eur., Suppl. 2 (1) : 167] Ga 6
- var. *pseudovulneraria* (Sagorski) Cullen [1976, Notes Roy. Bot. Gard. Edinb., 35 (1) : 14] ° subsp. ***pseudovulneraria***
- subsp. *corbierei* (Salmon & Travis) Cullen [1967, Watsonia, 6 : 295] = var. ***sericea*** 4
- subsp. ***dertosensis*** (Rothm.) F.Q.
- subsp. ***dillenii*** sensu 2 [1906, Fl. Fr., 3 : 719, forme notable], 3 [1936, Quatre Fl. Fr. : 561] = subsp. ***praepropera*** 2, 3
- subsp. ***font-queri*** (Rothm.) A. et O. Bolòs
- subsp. ***forondae*** (Sennen) Cullen [1968, Watsonia, 6 : 389] Ga 4, 5, 6
- subsp. ***gandogeri*** (Sagorski) W. Becker ex Maire [1931, Bull. Soc. Hist. Nat. Afrique N. 22: 287]
- subsp. *hispida* sensu 3 [1936, Quatre Fl. Fr. : 561], sensu H. Couderc in 5 [1984, Fl. Fr., 5 : 1722] = subsp. ***praepropera*** 3, 5
- subsp. ***iberica*** (W. Becker) Jalas ex Cullen [1976, Notes Roy. Bot. Gard. Edinb., 35 : 32] = var. ***sericea*** 4
- subsp. ***kernerii*** (Sagorski) Domin [] = subsp. ***vulneraria***

- subsp. *linnaeana* (Sagorski) Jalas [1950, Ann. Bot. Fenn., 24 : 29] = subsp. ***vulneraria***
- subsp. *maritima* sensu 3 [1936, Quatre Fl. Fr. : 561], sensu = subsp. ***vulneraria*** var. ***sericea*** 3
- subsp. *maura* (Beck)Maire [1929, Bull. Soc. Hist. Nat. Afrique N. 20: 20]
- subsp. ***microcephala*** (Willk.) Benedí [1998, Anales Jard. Bot. Madrid 56:291]
- subsp. *multifolia* (W. Becker) O. Bolòs & Vigo [1974, Butll. Inst. Catalana Hist. Nat., 38 : 71] = subsp. ***vulnerarioides*** ?
- subsp. ***polyphylla*** (DC.) Nyman [1878, Consp. Fl. Eur. : 167] - Ga 4
- subsp. *polyphylla* sensu 4, p.p., sensu 6 [1993, Ind. Syn. Fl. Fr. : 17] = subsp. ***carpatica*** 4, 6
- subsp. ***praepropera*** (A. Kerner) Bornm. [1925, Bot. Jahrb., 59 : 483] Co, Ga 4, 6
- subsp. ***pseudoarundana*** H. Lindb. [1932, Acta Soc. Sci. Fenn., Ser. B, Opera Biol. 1(2): 77]
- subsp. ***pseudovulneraria*** (Sagorski) P. Fourn. [1928, Fl. Compl. Plaine Franç. : 77] ; ead. comb. J. Duvigneaud in De Langhe & al.[1983, Nouv. Fl. Belg., éd. 3 : 922] + Ga
- subsp. ***pyrenaica*** (G. Beck) Cullen [1968, Feddes Repert., 79 : 52], non var. *pyrenaica* Rouy [1897, Fl. Fr., 4 : 289] (s.r.) ° subsp. ***boscii*** 4
- subsp. ***reuteri*** Cullen [1968, Watsonia 6: 389]
- subsp. *rubra* Nyman [1878, Consp. Fl. Eur. : 164], non var. *rubra* L. [] = subsp. ***praepropera***
- subsp. *rubriflora* Arcangeli [1882, Comp. Fl. Ital. : 178], non var. *rubriflora* DC. [1825] = subsp. *praepropera*
- subsp. ***sampoiana*** (Rothm.)Vasc. [1962, Ervas Forrag.: 117]
- subsp. *spruneri* (Boiss.) Bornm. [1925, Bot. Jahrb. Syst., 59 : 483] = subsp. ***praepropera***
- subsp. ***valesiaca*** (G. Beck) Guyot [1921, Bull. Soc. Bot. Genève., Sér. 2, 13 : 202] + Ga (05) 6
- subsp. *vulgaris* (Koch) Corb. [1894, Nouv. Fl. Normandie : 148] = subsp. ***carpatica***
- subsp. ***vulneraria*** - Co, Ga 3, 4, 5, 5
- subsp. ***vulnerarioides*** (All.) Arcangeli [1894, Comp. Fl. Ital., ed. 2 : 502] Ga, + Co 3, 4, 5, 5
- "Unterrasse" *pseudovulneraria* Sagorski [1908, Allgem. Bot. Z.. Syst., 14 (2) : 129] (b.) ° subsp. ***pseudovulneraria***
- var. *alpestris* Kit. in Schultes [1814, Österr. Fl., ed. 2, 2 : 317] (b.) ° subsp. ***alpestris***
- var. *corbierei* Salmon & Travis [1917, J. Bot. (London), 55 : 320] = var. ***sericea***
- var. *langei* Jalas [1950, Ann. Soc. Bot. "Vanamo", 27 (1) : 31] = subsp. ***vulneraria*** var. ***sericea*** 4
- var. *maritima* sensu H. Couderc in 5 [1984, Fl. Fr., 5 : 1722], non (Schweigger ex Hagen) Koch in Mert. & Koch {1839, Deutschl. Fl., 5 : 124] = subsp. ***vulneraria*** var. ***sericea*** 5
- var. *polyphylla* DC. [1825, Prodr., 2 : 170] (b.) ° subsp. ***polyphylla***
- var. *polyphylla* sensu 5 [1984, Fl. Fr., 5 : 1722] = subsp. ***carpatica*** 5
- var. *pseudovulneraria* (Sagorski) Cullen [1976, Notes Roy. Bot. Gard. Edinb., 35 : 29] ° subsp. ***pseudovulneraria***
- var. *pyrenaica* Rouy [1897, Fl. Fr., 4 : 289] (s.r.) ° subsp. ***boscii***
- var. ***rubida*** Lamotte [1876, Prodr. Fl. Plateau Central : 187] Ga 6
- var. *rubriflora* DC. [1825, Prodr., 2 : 170] [nom. Illeg. ° var. *coccinea* L., 1755, Fl. Suec., ed. 2 : 250] = subsp. ***praepropera*** 5
- var. ***sericea*** Bréb. [1835, Fl. Normandie, éd. 1 : 81] Ga 6
- var. *subrubens* Desportes [1838, Fl. Sarthe Mayenne : 49] = subsp. ?
- var. *villosa* Cariot & St-Lager [1889, Étude Fl., éd. 8, 2 : 169] subsp. ***vulnerarioides***
- var. ***vulneraria*** - Co, Ga 5, 6

CLAU PER A LES SUBESPÈCIES [CARLES BENEDÍ]

1. Tiges hirsutes piloses en tota la llur longitud, amb indument format per tricomes patents.....**2**
- Tiges amb pubescència adpresa almenys a la part distal, a vegades hirsutes piloses a la base.....**3**
2. Tiges decumbents o ascendents, més o menys difuses, amb poques fulles al mig; glomèruls de 20-30 mm de diàmetre, solitaris; flors de 12-15 mm; calze de 7-11 × 2.5-4.5 mm; estendard d'un groc pàl·lid o rosa-porpra; fruit amb peduncle de 1-2 mm..... ssp. **vulnerarioides**
- Tiges erectes o ascendents; glomèruls de 30-35 mm de diàmetre, sovint amb 1-4 glomèruls menors sota el terminal; flors de 16-18 mm; calze de 11-13 4-5 mm; estendard rosat o porpra, rarament blanquinós o groguenc; fruit amb peduncle de 3 mm..... ssp. **reuteri**
3. Tiges amb pubescència adpresa o sericis en tota la llur longitud, rarament glabrescents a la base.....**4**
- Tiges hirsutes-piloses almenys a la base.....**9**
4. Planta fruticulosa, amb tiges llenyoses a la base; fulles de la base amb 11-15 folíols subiguals; glomèruls de 44-55 mm de diàmetre; estendard rosa; calze de color homogeni; fruit de 6.5-7 mm de longitud..... ssp. **balearica**
- Planta amb les tiges del tot herbàcies; fulles de la base amb 1-7 folíols i el terminal major; glomèruls de 15-36 mm de diàmetre; estendard porpra, rosa, groc o blanquinós; calze de color homogeni o heterocromàtic; fruit de 3.5-5 mm de longitud.....**5**
5. Fulles basilaris apinyades, amb 5-7 folíols, el terminal almenys el doble de llarg que els laterals; glomèruls de 15-20 mm de diàmetre; flors de 9-12 mm; calze de 5-8 2.5-3.5 mm.....ssp. **microcephala**
- Fulles de la base apinyades o no, amb 1-7 folíols, el terminal el doble o més que els laterals; glomèruls de 20-35 mm de diàmetre; flors de 12-18 mm; calze de 9-14 × 3-5.5 mm.....**6**
6. Foliol terminal (a vegades únic) amb el limbe orbicular o àmpliament ovat, amb indument en general sedós, serici vil·lós, per ambdues cares..... ssp. **arundana**
- Foliol terminal amb el limbe entre el·líptic i oblong; folíols glabres o glabrescents pel dors.....**7**
7. Planta cespitosa; tiges de 6-12 cm, ascendents o decumbents, flexuoses, amb poques fulles, simples; fulles en roseta, crassiúscoles; folíols amb tricomes gruixuts, arquejats i adpresos a l'anvers i al marge; raquis i peciol hirsuts-vil·losos..... ssp. **pseudoarundana**
- Planta cespitosa o no; tiges de 10-30(40) cm, simple so ramoses, dretes, ascendents o decumbents; fulles no en roseta; folíols amb tricomes fins, rectes adpresos al revers i al marge, excepcionalment glabres; raquis i peciol amb indument adprès.....**8**
8. Planta no cespitosa, rizomatosa; tiges ascendents o decumbents, ramoses al terç inferior; fulles basilaris amb (1)5-7 folíols; glomèruls de 20-25 mm de diàmetre, sovint amb 1-2(3) glomèruls menors per sota el terminal; flors de 12-15 mm amb estendard rosa o porpra; calze de 9-12 3-4.5 mm..... ssp. **iberica**
- Planta cespitosa; tiges dretes o ascendents, ramoses des de la base; fulles basilaris sovint amb un sol foliol; glomèruls de 30-35 mm de diàmetre, solitaris; flors de 15-18 mm, amb estendard groc, rosa, o porpra; calze de 12-14 × 4.5-5.5 mm..... ssp. **alpestris**
9. Fulles basilaris amb el foliol terminal (a vegades únic) amb el limbe d'orbicular a amplament oval, a vegades cordiforme a la base; folíols vil·losos sericis (amb tricomes fins, llargs, rectes, més o menys aplicats) per ambdues cares..... ssp. **arundana**
- Fulles basilaris amb el foliol terminal amb el limbe únic o no el·líptic, lanceolat, oblong o oval; folíols glabres o glabrescents pel dors i vil·losos, no sericis o sericis

- només pel revers i aleshores amb tricomes gruixuts curts arquejats i aplicats.....**10**
10. Tiges de 3-15 cm, gràcils, més o menys flexuoses i difoses, decumbents o ascendents, amb poques fulles; fulles en roseta apinyades a la base; glomèruls de 20-30 mm de diàmetre.....**14**
- Tiges de (5)15-50 cm, erectes o ascendents; fulles poc o gens en roseta; glomèruls de 25-35 mm.....**11**
11. Calze de color homogeni, excepcionalment porpra a la punta del llavi superior; amb indument subpatent; corol·la amb estendard groc..... ssp. **sampoiana**
- Calze heterocromàtic, porpra a la meitat o terç superior, excepcionalment homogeni (a les formes albines), amb indument patent o subadprès; corol·la amb estendard entre rosa i porpra (excepcionalment blanc o groguenc).....**12**
12. Fulles basilaris amb 5-7(9) folíols, amb marge pestanyós; el terminal no més del doble que els laterals; bràctea soldada fins la meitat o 2/3 de la seva longitud; corol·la que sobrepassa en 4-6 mm al calze; calze amb indument patent, mat..... ssp. **reuteri**
- Fulles basilaris amb 1-5(7) folíols, de marge no pestanyós, el terminal més del doble que els laterals, a vegades amb un sol folíol o quasi així; bràctea soldada fins 1/3 o la meitat de la seva longitud; corol·la que sobrepassa en 2-4 mm el calze; calze amb indument adprès o quasi, sedós, brillant.....**13**
13. Fulles inferiors amb un sol folíol o quasi, amb el limbe del folíol terminal de 5-9(12) cm de longitud; flors de 18-20 mm; calze de 15-17 mm, heterocromàtic (homogeni a les formes albines), porpra a la meitat o 2/3 superiors ssp. **maura**
- Fulles inferiors amb un sol folíol o amb 5-7(9) folíols, amb el imbe del folíol terminal de 2.5-5(7) cm de longitud; flors de 13-15 mm; calze de 10-14 mm, heterocromàtic (homogeni a les formes albines), porpra al terç superior.....ssp. **gandogeri**
14. Fulles amb els folíols crassiúsculs, amb indument al revers amb tricomes estendard rosa o porpra que sobrepassa 4-6 mm el calze..... ssp. **pseudoarundana**
- Fulles amb els folíols no crassiúsculs, amb indument vil·ós al revers; bràctea del glomèrul que iguala o quasi el calze; corol·la amb l'estendard groc pàl·lid o rosa-porpra, que sobrepassa 2.5-4 mm el calze.....ssp. **vulnerarioides**

CLAU PER A LES SUBESPÈCIES [O. BOLÒS & J. VIGO]

- A. Tija amb pèls aplicats molt curts; planta robusta, perenne o biennal; calze de 10-13 × 4-5 mm; flors rosa o porpraB
- A' Tija hirsuta amb pèls ascendents o patents en especial a la base; planta anual biennal o perenne; calze de 2-4(5) mm d'amplada; flors rosa, porpra o grogues.....C
- B. Fulles de la base amb folíols molt desiguals, sovint amb un de sol terminal; les caulinaris escasses, amb 2-3(4) parells de folíols laterals; planta cespitosa de 20-50 cm biennal o perenne.....ssp. **boscii**
- B' Fulles amb els folíols poc desiguals, les caulinaris grans, sovint amb 5-7 parells de folíols laterals; planta perenne dreta de 10-30 cm.....ssp. **balearica**
- C Calze de 7-10 mm; planta perenne, decumbent, menuda, amb els folíols poc desiguals entre ells, d'alta muntanya.....D
- C' Calze de 10-13(14) mm.....E
- D Dors de les fulles hirsut; estendard d'un groc clar; ales i carena veremellores; 1-2(3) fulles caulinaris amb 3-5 parells de folíols laterals; les basals a vegades amb un sol folíol; tiges de 7-15 cm.....ssp. **vulnerarioides**

- D' Dors de les fulles glabrescent; flors roses; 3-4 fulles caulinars amb 5-8 parells de folíols laterals; tiges de 10-15 cm.....ssp. **multifolia**
- E Flors grogues amb la carena més o menys vermelloso; fulles agrupades a la base; planta biennal o perenne; calze amb tricomes patents poc sedosos.....ssp. **forondae**
- E' Flors vermelles o roses; calze amb pilositat sedosa.....F
- F Foliol terminal poc major que els laterals; planta perenne, cespitosa, de 5-10 cm; fulles hirsutes al dors; les caulinars amb 3-6 parells de folíols laterals; calze de 13-15 mm.....ssp. **dertosensis**
- F' Foliol terminal molt major que els laterals, en especial a les fulles inferiors; planta anual, biennal o perenne de 5-40 cm; fulles més o menys glabrescents al dors; les caulinars escasses, amb 2-3(5) parells de folíols laterals; calze de 10-12(14) mm.....ssp. **font-querii**

SUBESPÈCIES DELS PIRINEUS I PRE-PIRINEUS

La subespècie **alpestris** és típica dels Pirineus Centrals (i Occidentals) calcaris. Es caracteritza per tenir les tiges de més de 10 cm només pubescents (no llanoses). Les fulles basals no formen roseta i tenen el folíol terminal (a vegades únic) estretament el·líptic el doble de gran que els laterals.

La subespècie **forondae** s'estén força més avall dels Pirineus. Té les flors grogues, però la carena vermelloso. La major part de les fulles són basals. El calze (10-14 mm) té pèls patents no sedosos. Tija hirsuta amb pèls patents o ascendents, més abundants a la base.

La subespècie **multifolia** és típica gairebé exclusiva dels Pirineus Orientals. Fa menys d'un pam. Té les flors roses, fulles glabrescents, les caulinars amb 5-8 parells de folíols laterals poc desiguals. Calze entre 7 i 10 mm. Tija hirsuta, amb pèls patents o ascendents, més densos a la part baixa.

La subespècie **pyrenaica (=boscii)** és típica dels prats amb *Sesleria coerulea*, sobre sòl calcari dels Pirineus Centrals. La tija té pèls aplicats curts i el calze té 5 mm d'amplada. Les fulles de la base tenen els folíols molt desiguals. Mata de més d'un pam d'altura. Flors rosades o vermelloses.

La subespècie **sampaioana** és típica dels Pirineus Centrals i Orientals. Es caracteritza per les tiges erectes dretes de més de 15 cm, pubescents en general, però hirsutes a la base almenys. Foliol terminal de les fulles basals el·líptic. Estandard de la flor groc.

La subespècie **vulnerarioides** és típica dels Pirineus Centrals i Orientals calcaris, dels prats amb *Festuca scoparia*. Es caracteritza per les tiges pubescents però hirsutes a la base. Foliol terminal de les fulles basals (amb 5 folíols), apinyades formant roseta. Tiges de menys de 15 cm. Bràctea del glomèrul igualant el calze. Corol·la groc blanquinós o rosada sobrepasant el calze menys de 4 mm.

PROPIETATS MEDICINALS

- antiinflamatòria
- antioxidant
- antisèptica
- astringent
- depurativa
- diürètica
- estomacal
- laxant
- vulnerària

USOS MEDICINALS

- abscessos
- astènia primaveral
- càncer
- contusions
- erupcions cutànies
- estomatitis
- faringitis
- ferides
- gastritis
- hemorràgies
- infeccions
- mal de coll
- mala circulació
- nafres
- penellons
- restrenyiment
- talls
- tos
- úlceres cronificades
- vòmits

PRINCIPIS ACTIUS D'ANTHYLLIS VULNERARIA

- àcid 3-hidroxi-3-metil-glutàric
- àcid acètic
- àcid benzoic
- àcid ferúlic
- àcid medicagínic
- àcid tànnic
- àcids grassos
- agents tànnics
- catequina
- fisetina
- fissiestigmòsid
- flavonoides
- iso-rhamnetina
- kaempferol
- meglutol
- mucílag
- quercetina
- rhamnocitrina
- saikogenina D
- soyasapogenol B (= 3-beta,22-beta,24-trihidroxi-olean-12-èn)
- saponines
- xantofil·les
- Zinc